

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ocak 2020 • No: 142

Horlanmaya, Oyalanmaya ve Aldatılmaya Hayır Diyelim!

“Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler!” Hemen hemen herkesin bildiği bu sözleri, Fransa kraliçesi Marie Antoinette söylemiştir. Halk ekmek bulamayıp açlık ve yoksulluktan kırılırken, kral ve soylular saraylarda vur patlasın, çal oynasın bir yaşam sürüyordu. Versay Sarayı lüksün, şatafatın, debdebenin merkeziydi. Soylular, gösterişli perukları, pahalı parfümleri, şık ve renkli elbiseleriyle partiden partiye koşturuyordu. Kral ve kraliçe su gibi para harcıyor; pahalı kıyafetler ve mücevherler satın alıyordu. Ama bu arada ülkenin hazinesi boşalıyor, para suyunu çekiyordu. Yani emekçiler saraylarda yaşayanların umurunda değildi. “Halk aç, ekmek yok” sözünü duyan Marie Antoinette’in, “o zaman pasta yesinler” cevabı son derece olağandı.

Peki, Türkiye’de milyonlarca insan asgari ücretle ay sonunu getirmeye çalışırken, on binlerce liralık çanta taşıyan, 40 günlük bebeğe tek taş yüzük takan bizim saraylılarımız Marie Antoinette’ten farklı mı? Gençlerin evlenmemesine şaşırarak, “evlenin” diyerek baskı yapan, üç-beş çocuk sipariş eden muktedirlere ne demeli? Onlar şaşırıyorlar ama biz onların bu sözlerine şaşırıyoruz. Çünkü insanın yaşadığı gibi düşündüğünü, saraylarından etrafa baktıklarında gördüklerinin asgari ücretli, işsiz ve yoksullar olmadığını biliyoruz. İşsizlik ve yoksulluktan bunalan, umutsuzluğa sürüklenip intihar eden insanlar için yandaş medyanın “psikolojikmiş” dediğini de biliyoruz. Anlıyoruz neden böyle dediklerini. Psikolojik diyerek yoksulluk sorununun üzerini kapatmak istiyorlar.

Anlıyoruz anlamasına ama bunu kabul etmiyor ve günü geldiğinde hesabını sormak üzere işçi sınıfının kayıt defterine yazıyoruz.

Hayat pahalılığı ve yoksulluk canımızı yakıyor. Reel ücretlerimiz düşüyor ve yoksulluk bunaltıcı bir hâl alıyor. Ama gerçek enflasyonun yüzde 30'larda seyrettiği bir ülkede, siyasi iktidar, 2300 liralık asgari ücret için minnet duymamızı istiyor. Gerçekte işsizlerin sayısı 7 milyonu aşılıyor. Fakat TÜİK denen kurum, siyasi iktidarın emriyle rakamlara takla attırıp gerçekleri gizlemeye çalışıyor. Oysa ne yaparlarsa yapsınlar gerçekleri gizleyemezler. Resmi verilere göre bile genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 26'dır. Milyonlarca kişi ise, "işgücüne katılmıyor" denerek işsizden bile sayılmıyor. Eğer hayat rakam ve istatistiklerden oluşsaydı, siyasi iktidar dilediği gibi halkı aldatabilirdi. Ama değil. Bir toplumda insanlar ardı ardına intihar ediyor ve egemenler de "psikolojikmiş" diyerek gerçekleri örtbas ediyorlarsa, ortada çok ciddi sorunlar var demektir. Korumaya çalıştıkları düzenleri çürümüştür ve etrafa pis kokular saçmaktadır.

Siyasi iktidar, tüm gücüyle abanarak toplumun can yakıcı sorunlarını tartışmasını ve konuşmasını engellemeye çalışıyor. Kutuplaştırıcı ve düşmanlaştırıcı siyasetinde çitayı asla düşürmüyor. Çünkü iktidarın kutuplaştırıcı siyasetinin tuzağına düşüp kendi sorunlarından uzaklaşan emekçiler; işsizliğin, yoksulluğun, intiharların hesabını soramaz! Bunu çok iyi bilen AKP iktidarı; hamasetle, yapay kutuplaşmayla, efsanelerle ve "büyük ülke" olma hayalleriyle emekçileri aldatıp oyalamak istiyor. İşte son olarak devreye sokulan "yerli otomobil" efsanesi de bunlardan biridir. Yandaş medya eliyle ortam öylesine toza dumana boğuluyor ki, gerçekler silikleşiyor ve sonunda emekçileri vuracak bir proje "milli" destan olarak sunuluyor.

Önünde eğilmemizi isteyecek kadar şişirdikleri "yerli" otomobilin İtalyan Pininfarina şirketine tasarlatıldığını cümle âlem biliyor. Ama biz bu konu üzerinde durmayacağız. Bilindiği gibi kapitalist düzende tüm mallar kâr etmek amacıyla üretilir. Sermayedarlar, kârlı bulmadıkları hiçbir alana yatırım yapmazlar. Toplumun gerçek ihtiyaçları onların umurunda değildir. Eğer Türkiye'de bugüne kadar "yerli" otomobil üretilmediyse, bunun esas sebebi yeterince kârlı olmadığı düşünülmesidir. Çünkü Alman, Japon, İtalyan gibi otomotiv devlerinin pazarında kendisine yer açmak isteyen bir kapitalist, bunun için daha ileri bir teknoloji geliştirmek ve rakiplerinden daha ucuza üretmek zorundadır. Ama bu da muazzam bir sermaye yatırımı demektir. Bunu kârlı bulmayan Türkiye'deki kapitalistler, bugüne kadar böyle bir yatırıma girişmemişlerdir.

Yeni bir efsane yaratmaya çalışan iktidar, kimsenin

yapamadığını yapmış gözükmek istiyor. İktidarın destek ve teşvikiyle beş ayrı şirket bir araya gelerek Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu'nu kurmuşlardır. "Yerli" otomobilin üretilmesi için milyarlarca dolar gerekiyor. İşte bu noktada AKP iktidarı, tüm devlet imkânlarını sermayenin hizmetine sunuyor. Bu otomobilin üretilmesi için devlet bedava arsa ve alım garantisi verecek, neredeyse hiç vergi almayacak, kullanılacak kredilere kefil olup ödeyecek, çalıştırılacak işçilerin bir kısmının ücreti bütçeden karşılanacak, teşvik sağlanacak! İyi de bu değirmenin suyu nereden gelecek? Her zamanki gibi emekçilerden kesilerek oluşturulan bütçeden... Yalnızca 2019'da merkezi bütçenin 123 milyar 693 milyon lira (20 milyar dolar) açık verdiğini düşünürsek, gelecek senelerde sırtımıza nasıl bir yük bineceğini daha iyi anlarız. Yani günün sonunda sırtımızda yükselen kapitalistler kâra geçip para kazanırken, bize de "yerli otomobilimiz var" avuntusu düşecek.

"Yerli" hikâyesini bir kenara bırakıp bakalım: Bugün kullandığımız herhangi bir malın nerede üretildiğini tespit etmek zordur. Dünyadaki üretim küresel bir bantla birbirine bağlanmıştır. Mesela Çin'de üretilen ABD etiketli ünlü cep telefonunun birçok parçası farklı ülkeden gitmektedir. Ayakkabıdan bilgisayara dünya pazarını dolduran sayısız ürün Çin ve uzak Asya ülkelerinde üretiliyor. Peki, bu durum bizim bu malları almamızı engelliyor mu? Elbette hayır! Çünkü pazara çıktığımızda bir malın bütçemize uygun olup olmasına ve kalitesine bakarız. Aynı şey otomobil için de geçerlidir. Gerçek durum budur ama efendiler "yerli ve milli" pozlar keserek, emekçileri aldatmak istiyor.

Bu iktidarın topluma söyleyebilecek hiçbir şeyi kalmamıştır. Onca propaganda ve şişirmeden sonra, kişi başına milli gelir 2013'ün gerisine düşmüştür. Desteği eriyen AKP iktidarı, yeni hikâye ve projelerle toplumu oyalama ve iktidarını sürdürme peşindedir. İşte Kanal İstanbul projesi de bunlardan biridir. Bu projenin amacı rant yaratmak ve yandaş sermayeyi abad etmektir. Kanal projesinin masrafı yine emekçilerin sırtına yıkılacaktır. Bu projenin doğanın dengesini nasıl bozacağı ve zaten nefes alınamaz hale gelmiş İstanbul'u nasıl yaşanmaz kılacağı iktidarın umurunda değil. Ayağımızın altındaki toprağı çekiyor, buna da "çılgın proje" ve "millet sevdası" diyorlar. Doğrusu ortada bir çılgınlık olduğu su götürmezdir.

"Yerli" otomobil, Kanal İstanbul, Libya'ya asker gönderilmesi... Biz işsizlikten, yoksulluktan, intiharlardan bahsediyoruz; onlar Osmanlı efsanesi anlatıyor, milliyetçiliği kışkırtıp böbürleniyorlar. Yani "ekmek bulamıyorsanız efsaneyle beslenin" demiş oluyorlar. Kardeşler; hor görülüyor, oyalanıyor, aldatılıyor. "Artık yeter" demek ise bizim elimizde! ■

Bu iktidarın topluma söyleyebilecek hiçbir şeyi kalmamıştır. Onca propaganda ve şişirmeden sonra, kişi başına milli gelir 2013'ün gerisine düşmüştür. Desteği eriyen AKP iktidarı, yeni hikâye ve projelerle toplumu oyalama ve iktidarını sürdürme peşindedir.

Metal İşçileri Gebze ve Bursa'da Haykırdı: "Sabrımız Taştı, Greve Hazırız!"

86 fabrikada 130 bin işçiyi kapsayan metal işkolundaki grup toplu iş sözleşmesi, MESS'in dayatmaları nedeniyle anlaşmazlıkla sonuçlanmıştı. Haftalardır kitlesel basın açıklamaları, iş bırakma eylemleri ve yürüyüşler gerçekleştiren on binlerce metal işçisi, mücadeleyi bir adım daha yükseltti. 19 Ocakta Birleşik Metal-İş Gebze'de, Türk Metal ise Bursa'da bir miting gerçekleştirdi.

Gebze inledi: Çocuklarımız İçin Grev!

Gebze Trafo Meydanı'nda toplanan metal işçileri, "Metal işçisinin sabrı taştı! Çocuklarımız için grev! Haklarımız için grev! Geleceğimiz için grev diyoruz! Omuz omuz mücadele diyoruz!" diyerek Gebze Kent Meydanı'na aktı. Mitinge, Birleşik Metal-İş Gebze Şubesi'nin örgütlü olduğu onlarca fabrikadan binlerce işçi katıldı. Ayrıca sendikanın Anadolu, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Trakya şubelerinden işçiler ve yöneticiler de mitingdeki yerlerini aldılar. Çeşitli sendika ve demokratik kitle örgütleri de metal işçilerine destek verdi. 41 gündür grevde olan Trelleborg işçileri, "Grevimiz İnançla, Kararlılıkla, Dayanışmayla Kazanacak!" pankartıyla mitingde katıldılar. İşçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER ise "MESS Dayatmalarına Hayır! Mücadeleci Metal İşçilerinin Yanındayız!" pankartıyla mitingdeki yerini aldı. ÜİD-DER kortejinde mücadele sloganları atıldı, coşkulu ezgiler söylendi.

Metal işçileri, "Patronların Elinde Sen Oyuncak Değilsin, Biraz Kaldır Başını Sana Başlar Eğilsin", "Geçinemiyoruz! Patronların Kölesi Olmayacağız" pankartları arkasında kortejlerini oluşturdular. İşçilerin sloganlar ve

meşaleler eşliğinde meydana varmasıyla miting başladı. Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu bir konuşma yaptı. Serdaroğlu, "son uyarımızı yapmak için bugün bir araya geldik. Yoksulluğu kader sayalım istiyorlar. Yoksulluk bizim kaderimiz değildir" dedi. 3 yıllık toplu sözleşme ve yüzde 8 zam dayatmasına tepki gösteren metal işçileri; sık sık "Başkan Bizi Greve Götür" sloganıyla Serdaroğlu'nun konuşmasına karşılık verdi. Serdaroğlu, "Metal işçilerinin beklentisi karşılanmazsa, 5 Şubat tarihinde greve çıkıyoruz. Buradan ilân ediyoruz. Eğer grevimize müdahale olursa sizin grev yasaklarınızı tanımayacağız" dedi.

On binler Bursa'da haykırdı: Genel Grev Genel Direniş!

Bursa'da düzenlenen mitingde on binlerce metal işçisi katıldı. Mudanya Bulvarında bir araya gelen metal işçileri, FSM Hastane alanına yürüdüler. Metal işçileri; "Gemileri Yaktık Geri Dönüş Yok", "Genel Grev Genel Direniş", "MESS Şaşırma Sabrımızı Taşırma" sloganlarını attı. Türk Metal Genel Başkanı Pevrul Kavlak mitingde bir konuşma yaptı. Grev kararını aldıklarını belirten Kavlak, şöyle konuştu: "Önce uyarı eylemleri yaptık, yetmedi. Kısa sürelerle iş durdurduk. Yürüyüşler, basın açıklamaları yaptık, yine yetmedi. İşte bugün buradayız. Yetmezse yarın yüz binlerle geleceğiz. Hakkımızı alana kadar durmayacağız. Eylemlerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz. Yine iş durduracağız. Bunu da artırarak sürdüreceğiz. Çarşamba günü grev kararımızı almıştık. Günü geldiğinde uygulama kararını da alacağız. Eylemse eylem, grevse grev." ■

Trelleborg İşçileriyle Grev Üzerine Söyleşi

Grevlerinin 33'üncü gününde Trelleborg grevcilerini ziyaret ettik. Grev çadırında sıcak çaylar eşliğinde sohbetimizin konusu grevdi. Trelleborg işçileriyle neden grevde olduklarını, grevin onlar için ne ifade ettiğini, bir hak olarak greve nasıl baktıklarını, dayanışmanın önemini konuştuk.

Enflasyon düşük gösteriliyor

Grevci işçilerden Şener %37 zam istediklerini hatırlatarak özetledi, neden grevde olduklarını: “Temmuz 2019’da görüşmeler başladı. İşveren masada sürekli timsah gözyaşı döker. Hükümet tarafı enflasyonu düşük gösterdi. Asgari ücret ve enflasyon işverenlerin istediği gibi oldu. Onlar diyor biz de diyoruz. Bıçak kemiğe dayandı. Geçinebiliyorum diyen bir tek Allah’ın kulu yok. Alım gücü yok, hayat zor. Biz fabrikadan hisse istemiyoruz, ailemizi geçindirmek istiyoruz. Alın terimizin karşılığını istiyoruz. Grev bir zorbalık yöntemi değil hak alma aracıdır.”

Ahmet anlatıyor: “Burada Çevik Kuvvet bekliyor. Biz burada ayaklanma mı yapıyoruz, vatana ihanet mi ediyoruz? Hepimiz ekmeğimizin peşindeyiz, çoluk-çocuğumuza çorba parası peşindeyiz. Buraya Çevik Kuvveti, polisi yığmanın mantığı nedir? Düpedüz işçinin gözünü korkutmaya çalışıyorlar.”

21 yıldır Trelleborg’a emek veren Erkan soruyor: “Grev öyle bir şey ki... Ben sadece kendi kaybımı düşünmüyorum. Ben içerdeki hammaddeyi, fabrikanın kaybettiklerini de düşünüyorum. Burası bizim evimiz. Çoluk çocuk rızkımız buradan çıkıyor. Evimden çok buradayım. Siz gelmeden önce düşünüyordum şimdi makinelerin üzerinde bir karış toz vardır, nasıl temizleyeceğiz diye. Kılı kırk yarararak çalışıyorduk. Böyle bir işçi sınıfının ne zararı olabilir? Emeğini düşünen insanın ne zararı olur?”

Kafamızı kaldırmayalım istiyorlar

Nurullah’ın sözleri “emeğini düşünen insanın” ege-menler için neden zararlı olduğunu anlatıyor: “Bizim aldığımız zamda gözleri var. Milletvekillerine bakıyoruz hepsi işveren. Bize ‘dünyanın hiçbir yerinde erken emeklilik yok’ diyorlar. Fakat kendileri iki dönem sonra emekli olu-

yorlar. Bunu söylediğimizde ‘orayı karıştırmayın’ diyorlar. Asgari ücreti bu yüzden düşük tutuyorlar, biz işçiler önümüze bakalım, çalışıp duralım, kafamızı kaldırmayalım istiyorlar. Kafamızı yerden kaldırdığımızda bir şeyleri sorgulayacağımızı biliyorlar. Geçim sıkıntısı çekelim istiyorlar. Bir evde bir kişi değil iki kişi çalışsın istiyorlar.”

Eyüp, daha önce destek verdiği iktidarı şimdi eleştiriyor, işçinin kafasını yerden kaldırmasının önündeki bir diğer engele de işaret ediyor: “Her geçen gün geçim sıkıntım daha zorlaşıyor. O yüzden ben şunu düşünüyorum; bu hükümet işçiye hiçbir şey vermedi ve her zaman da eleştiriyorum. Her arkadaşıma da söylüyorum: Bütün teşvikler patronlara gitti, zengine gitti, parası olana gitti diyorum. Peynir ekmek gibi kredi kartı dağıttılar bir dönem. Şimdi her ay maaşın yarısı kredi kartı borcuna gidiyor. Bizim davamız burada ekmek davası. Grev sayesinde yeni yeni tanıdığım farklı bölümlerde çalışan arkadaşlarım oldu. Davamız aynı, amacımız aynı. Herkes buraya çoluğuna çocuğuna ekmek götürebilmek için geliyor.”

Paylaşıp duruyorsun da grev ne demek?

Genç bir işçi sözü alıyor, patronların ve iktidarın işçi mücadelelerini, grevleri karalamasının sonuçlarına değiniyor: “Çevremizdeki pek çok kişi grevin ne olduğunu bilmiyor. Ben grevi sosyal medyadan paylaşıyorum. Antalya’da yaşayan bir arkadaşım bana diyor ki ‘paylaşıp duruyorsun da o ne demek, grev ne demek?’ Grevi yanlış bir şey olarak görüyor. Ben de anlatıyorum hak aramak için fabrika önünde olduğumuzu, patronla anlaşamadığımızı. O zaman anlıyor. ‘Ha ben seni yanlış anlamışım’ diyor. Bizim bunu insanlara anlatmamız lazım. Bunun için de sendikalara çok iş düşüyor. Hafta sonu

Sakarya'ya gittim, özellikle etrafıma baktım bir tane sendika binası göremedim. Sakarya'da koca fabrikalar var. Sendikalar bu fabrikaları örgütlemek, işçileri bilinçlendirmek için gerekeni yapmıyor. Ben de burada bilinçleniyorum. Enflasyonu bilmiyordum mesela. Her toplu iş sözleşmesinde yeni bir şeyler öğreniyorum.”

Bu genç işçi sendikalı bir işyerinde çalışmanın, greve çıkmanın kendisinde yarattığı dönüşümü şöyle anlatıyor: “Bu fabrikada benim ilk toplu sözleşme sürecim. Daha önce metal sektöründe çalışıyordum. Bu işyerinde birlik ve beraberliği daha çok hissettim. Eve gidiyorum, içim rahat etmiyor, fabrikaya geri geliyorum.”

Nurullah'ın sözleri bu genç işçinin sözlerini doğruluyor: “Üç vardiya dörder kişi nöbet tutuyoruz. Kapıyı bekliyoruz, araç giriş-çıkışlarına dikkat ediyoruz. Desteğe gelenler bizim moralimizi üst seviyeye çıkarıyor. Örgütlenmenin ne kadar faydalı olduğunu gördük. Sendikalı olmasaydık ya bir hafta ya iki hafta dayanabilirdik sonra herkes çeker giderdi.”

Grev hakkını dedelerimiz kazandı

Sohbet grev hakkının nasıl kazanıldığı üzerine devam ederken şöyle diyor Nurullah: “Grev, patronların verdiği bir hak değil. Dedelerimiz, babalarımız zamanında verilen mücadelelerle kazandılar grev hakkını. Bizim bu değerlere sahip çıkmamız lazım. Onlar niçin mücadele ettiler, biz bu günlere gelelim diye... Biz de mücadeleyi sürdürmeliyiz. Kendi çocuklarımız için, gelecek nesillere daha iyi haklar bırakmak için çalışmalıyız.” Sendikaların ve örgütlü olmanın önemini de şöyle anlatıyor: “Patronlar işçilere ‘siz sendika getirmeyin biz size veririz’ diyorlar. İki ay sonra ‘gözünün üstünde kaşın var’ diyerek işten atıyorlar. Sendikalı olursak arkamızda bir kurum olmuş olur. İşten atılma olduğunda ‘sebebi nedir?’ diye soran olur. Bizim hakkımızı savunacak birileri, temsilcilerimiz

olur, sendikanın en büyük faydalarından biri budur.”

Özellikle metal sektöründeki grev yasaklarına tepki gösteriyor işçiler. Trelleborg'da kazanım olursa bunun metal işçilerine de güç vereceğini düşünüyorlar. Nurullah, “Bizim kazanmamız diğer fabrikalara da örnek olur. Örgütlü olmayan fabrikalara da örnek olur. Sefalet içinde çalışmak değil de birleşip örgütlenmenin önemini görürler. Gerçekte işçilerin ne kadar güçlü olduğunu görürler. Biz varsak onlar var. MESS'e bağlı metal işçileri de ayakta. Grevleri yasaklanıyor ama bize bakıyorlar. Metal işçisi ‘onlar greve çıkıyor biz neden çıkamıyoruz’ diye düşünüyor. İşçilerin greve çıkması demek Türkiye'nin durması demek. Patronlar dayanamaz. Bizden kaşıkla giderse onlardan kepçe ile gider.”

Bizim de sözümüz, hakkımız var

Ahmet grevin tanımını şöyle yapıyor: “Grevde işçiler şalter kapatır. Demek ki bu fabrikada ‘yetkim var, gücüm var’ diye düşünür. ‘Her şey patronun dediği gibi olmaz. Benim de söz hakkım var’ demektir grev.” Erkan ise “Derdimiz sadece ücret zammı almak değil. Biz birlik olmanın, sendikalı olmanın, örgütlü olmanın ne demek olduğunu anlatmak istiyoruz. Sadece Petrol-İş sendikasıyla değil, diğer sendikalarla birlikte işçilerin potansiyel gücünü ortaya çıkarmak istiyoruz. Sadece ücretle bu iş bitmiyor. Örgütlenmek, hakkını savunmak, bilinçlenmek önemli” diye anlatıyor. Ailesini grev yerine çağırdığını, üniversitedeki oğluna ‘arkadaşlarını örgütle bizi ziyarete gelin’ dediğini anlatıyor. Çevre fabrikalardan dayanışma ziyaretleri olduğunda kendilerini çok güçlü hissettiklerini söylüyor. Şener, attıkları sloganlardan birini hatırlatıyor: “Yaşasın Sınıf Dayanışması!”

Trelleborg işçileri “Hakkımızı savunmak için, davamıza sahip çıkmak için yağmur çamur da polis de baskı da bizi etkilemez” diyor ve grevlerine devam ediyorlar. ■

Maden-İş MESS'in Oyunlarını Nasıl Boşa Çıkarttı?

Metal işkolundaki sözleşme süreci başladığında, MESS işyerlerinde işçilerle anketler yaptı. İşçilerin kafasını karıştırmayı amaçlayan sorular şöyleydi: 1) Her iki senede bir sözleşme süreci sebebiyle iş süreçlerinin ve tüm gidişatın sekteye uğramasından memnun musunuz? 2) Sözleşmenin iki seneden uzun olması karşılığında daha iyi şartlarda sözleşme imzalamayı nasıl değerlendirirsiniz? 3) Toplu iş sözleşmesi ile ödenen yılda 4 ikramiyenin, işe devamsızlık yapan çalışanlar ile performansı yüksek çalışanlar arasında fark gözetmeden dağıtılmasını adil buluyor musunuz?

Metal işkolundaki patronların örgütü olan MESS, sürekli olarak işçilerde kafa karışıklığı yaratmaya çalışır. Geçmiş yıllarda da sayısız girişimde bulunmuş ama işçilerin örgütlü gücüne çarpmıştı. Kısaca hatırlırsak, 1977 yılında Maden-İş Sendikasına üye on binlerce işçi greve çıkmıştı. Kıdem tazminatının yükseltilmesi, işsizlik tazminatının uygulanması, yıllık ücretli izinlerin uzatılması, haftalık çalışma süresinin 45 saate indirilmesi gibi maddeler sendikanın temel talepleri arasındaydı. İşçileri çok düşündüğünü iddia eden MESS, bu talepleri kabul etmemiş ve görüşmeler sonuçsuz kalmıştı. MESS, greve çıkan işçiler için çok endişelendiğini iddia ediyor ve kendi gazetesinde işçilerden gelen mektupları paylaşmak istediğini söylüyordu. İşçilerin milli duygularını kıskırtmak için şöyle diyordu: "Sorunları yazınız, görüşmek olanağı yaratalım. Ama daima medeni koşullar içinde kalalım ve bunu başararsak aramıza başkaları sızamayacak ve Ay Yıldızlı bayrağımızın gölgesinde hepimiz, ailelerimiz ve çocuklarımız istikbale daha umutla bakacaklardır." Bugün de MESS benzer yöntemlere başvuruyor. Ama işçileri ve ülkeyi düşündüğünü iddia eden bu patron örgütü, "kabul etmekten başka seçeneğiniz yok" diyerek sefalet zammı dayatıyor.

Peki, 1977'de MESS'in yalanlarının ve çarpıtmalarının grevci işçiler üzerindeki etkisi ne olmuştu? Grevci bırakmalarına ve işbaşı yapmalarına yol açmış mıydı? Elbette hayır! İşçilerin kararlı ve dirençli durmasının nedeni Maden-İş'in sendikal geleneğinde yani örgütlenme tarzında gizliydi. İşçiler sendikalarına sahip çıkmış ve kendilerini sendikalarıyla bütünleştirmişlerdi. Maden-İş, mü-

cadeleci sendikacılık ilkelerine bağlı kalarak ve işçilerle birlikte hareket ederek MESS'in saldırılarını göğüslemişti. "Grev bilinci"yle donanan işçiler sıkı durmuşlardı. Bu konu Derinden Gelen Kökler kitabında şöyle aktarılıyor: "«Grev bilinci» denen şey son dakikada ortaya çıkıp «ajitasyon çekmek»le sağlanabilecek bir şey değildir. Greve çıkan işçinin hedefleri etrafında kararlılığın sürdürülebilir olması, işyerinde sendikal birliğin sağlanmasına, açık ve şeffaf bir toplu sözleşme politikasının varlığına, işçinin ve işverenin ekonomik ve sosyal hayattaki konumlarını iyi tanımlayabilen bir eğitim programının işlerliğine bağlıdır. «Gerçekçilik» ilkesinden sapmadan olanı olduğu gibi işçiye aktarmak, «karar»ı en azından tabana danışarak, görüşe sunarak almak, hiçbir şeyi «vaat etmemek» ve her şeyi «birlikte mücadele ederek kazanmayı» her olayda gösterebilmek işçilerin gözünde güven sağlamanın temel kuralıdır."

Grev bilinci, dayanışma ve kardeşleşme duygusunun gelişmesi sürekli iletişim halinde olmaktan, kararları birlikte almaktan geçiyordu. Mesela grev çadırları sendikanın ana iletişim noktası haline gelmişti. Toplu sözleşmeyle ilgili gelişmeler, aralarda yapılan toplantılar buradan işçiye duyurulurdu. Grevlere yönelik saldırılar buralarda tartışmaya açılırdı. Grevci işçinin nabızı buralarda tutulurdu. Maden-İş, patronların "arkadaşça" yaklaşmalarının arkasındaki tuzağı teşhir ediyor, "sorun maddi koşullarsa bunları sağlarız ama sendikanız buna yanaşmıyor, bizim söylediklerimizi sizden gizliyor" yalanlarını boşa çıkartıyordu. Bunun yapılabilmesi o güne kadar verilen emeklerin sonucuydu. İşçilerde sınıf bilinci oluşmaya başlamıştı ve patronların yalanları işe yaramıyordu. Maden-İş işçilere tarihsel örnekleri aktarıyor, işçilerle patronların çıkarlarının hiçbir zaman ortak olamayacağını tekrar tekrar hatırlatıyordu. İşçiler, sendikaların ve diğer işçi örgütlerinin ne derece hayati önem taşıdığını yaşayarak öğrenmişlerdi. Bu örgütler olmadan dayanışma büyümeye ve grevler de başarıya ulaşmazdı.

Dün işçiler birlik ve dayanışmalarını güçlendirerek zorlukların üstesinden gelmiş ve MESS'i dize getirmişlerdi. Bugün de geçmişteki örnekler bize yol gösteriyor. ■

“Eşit İşe, Eşit Ücret” Mücadelesi Devam Ediyor

Küçük, hızlı ve maharetli elleriyle kadınlar fabrikalarda oya işler gibi çalışır, üretir. Sıra ücrete geldiğinde ise patronlar kârlarının büyüklüğüne bakar. Olabildiğince düşük ücretler verir. Çünkü patronlar, düzenlerini emek sömürsünün üzerine kurmuştur. Hele işçi, kadın veya çocuksa ücret daha da düşer. Bu nedenle sömürü düzenine ve haksızlıklara karşı öfkesi biriken kadın işçiler tarihte büyük mücadeleler vermişlerdir. 1857’de, Amerika’da 40 bin tekstil ve dokuma işçisi kadın bayraklarının üzerine şöyle yazarlar: “Eşit işe, eşit ücret”, “10 saatlik işgünü”. Ve mücadele devam eder. Erkek sınıf kardeşlerinin de katılımıyla büyüyen, başka ülkelere de sıçrayan ve kitleselleşen o mücadeleler sayesinde işçiler işgünü kısıltmayı başarırlar. Patronlar sınıfı, bu mücadelelerin basıncıyla iş yasaları düzenlemek ve o yasalara bazı hakları koymak zorunda kalır.

İşte, işçi sınıfının kadınlarının uzun yıllar önce başlattığı bu mücadeleler sayesinde “eşit işe eşit ücret” talebi evrensel bir mücadeleye dönüşür ve “8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü” de bu mücadelelerin simgelenmiş bir gün olarak işçi sınıfının mücadele tarihine yazılır. Ama işçi sınıfının ve emekçi kadınların örgütlülükleri zayıfladıkça fırsat kollayan egemenler hakları birer birer tırpanlamıştır. O nedenle birçok ülkenin iş yasalarında kadın ve erkek işçilerin “eşit işe, eşit ücret” alması gerektiği yazar ama bu yasalara uyulmaz. O yüzden en gelişkin kapitalist ülkelerde bile emekçi kadınların mücadele bayrağında hâlâ “eşit işe, eşit ücret” talebi yazılıdır.

Mesela İsviçre gibi refah seviyesinin yüksek olduğu iddia edilen ülkelerde bile bugün işçi sınıfının kadınları erkek işçilerden ortalama %20 daha düşük ücretle çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle İsviçreli emekçi kadınlar pek çok kez “eşit işe eşit ücret” talebiyle greve çıktılar. En son 14 Haziran 2019’da gerçekleştirdikleri grevde “eşit ücret, yaşamak için zaman, saygı” sloganlarını atıyorlardı. Onlardan önce de Avrupa’da bu taleple eylemler yapıldı. Mesela Ekim 2017’de İzlandalı emekçi kadınlar mücadeleye atılmışlardı. İzlandalı emekçi kadın-

lar 1975’te de benzer bir eylem yaptıklarında ülkedeki 10 kadından 9’u bu eylemlere katılmıştı. Onları Fransız işçi sınıfının kadınları takip etti. Üstelik pek çok yerde bu grevler olması gerektiği gibi, yani erkek işçilerin de omuz vermesiyle, birlik içinde bir mücadeleye dönüşerek güçlendi. Çünkü ücretlerin düşüklüğü ve işgününün uzunluğu tüm işçi sınıfını derinden etkiliyordu. Patronlar sınıfı önce kadın işçilere erkeklerden daha düşük ücret vererek, sonra erkek işçilerin ücretlerini düşürmek için, onları kadın işçi çalıştırmakla tehdit ederek bir taşla iki kuş vurmaktaydılar.

Egemenler sömürünün ve yaşadığımız sorunların kaynağı kapitalizm olmasına rağmen hedef şaşırtmaya çalışırlar. Bu amaçla kadın ve erkek işçiler arasında ayrımı körüklerler. Erkek ve kadın işçilerin tümünü etkileyen ve kapitalistin kârını arttırmasının yollarından biri işçi sınıfının ücretlerini aşağıya çekmektir. Bugün hemen hemen her işkolunda kadın işçilerin sayısı alabildiğine artarken patronlar onları daha ucuza çalıştırmak için bin bir türlü hileye başvurmakta. Kadın ve erkek işçilerin arasında rekabet ve eşitsizliği arttırarak birlikte mücadele etmelerini engellemek bu hilelerden biridir. Örneğin, pek çok işyerinde temizlik ve bakım gibi işler kadının üzerine yapılmış ve karşılığı ücret olarak ödenmeyerek doğal angaryaya dönüşmüştür. Mesela bir fabrikada çalışan kadın işçiler gün boyu erkek işçilerle aynı işi yaptıktan sonra önce kendi makinelerini sonra da erkek işçilerin makinelerini temizlemeye gönderilir ancak ay sonunda aldıkları ücret erkeklerin ücretinden az olur.

Bu kapitalist sömürü çarkı döndükçe işçi sınıfını öğretmeye devam edecektir. Öte yandan patronlar sınıfının gücünü arttıran şey işçi sınıfının örgütsüzlüğüdür. Kadın, erkek ve çocuk işçiler düşük ücretlere, ağır çalışma koşullarına karşı çıkacak gücü bulamadığında açlık ve yoksulluğa beraberce talim etmektedir. Bu sömürü çarkını kırmanın yolu, birlik içinde mücadele etmekten geçmektedir. 1917’de Rusya’da fitilini emekçi kadınların 8 Mart günü çıktıkları eylemlerle ateşledikleri Ekim Devrimi, başarının yolunu gösteren en güzel örnektir. ■

Fransa

Hindistan

Yüz Milyonların Grevi!

Fransa

Fransız işçi ve emekçiler, emeklilik yaşının yükseltilmesi ve maaşların düşürülmesi yasasına karşı 5 Aralıktan bu yana mücadele ediyor. Eğitim, sağlık, ulaşım, hizmet ve daha birçok sektörden genç, yaşlı yüz binlerce işçi ve öğrenci sokaklara çıkıyor, “bu yasayı geçirmeyeceğiz!” diyor. Emekçiler bu kararlı mücadeleleriyle hükümete geri adım attırmayı başardılar fakat mücadeleden vazgeçemediler.

31 Aralıkta Fransa Cumhurbaşkanı Macron emeklilik düzenlemesinden vazgeçmeyeceklerini söyledi ve greve desteğin azaldığını iddia etti. Emekçilerin buna cevabı gecikmedi. Grevin 36'ncı günü olan 9 Ocakta bir milyondan fazla işçi tekrar sokaklara çıktı, kararlılığını bir kez daha gösterdi. “Asla Pes Etmeyeceğiz!” diye haykırdı. “Geri adım atmayacağız” diyen hükümet ise, işçi ve emekçilerin kararlı mücadelesi sonucu emeklilik yaşının yükseltilmesine dair değişikliğin şimdilik ertelendiğini açıklamak zorunda kaldı. Hükümetin direncini kıran işçi sınıfı, bu açıklamaya “Yetmez!” diyor. İşçiler, emeklilik saldırı yasası tamamen geri çekilene kadar mücadeleye devam edeceklerini söylüyorlar. Çünkü geri adım atarlarsa hükümetin bu saldırıyı hayata geçireceğini biliyorlar. Nitekim Başbakan Philippe, tam emeklilik maaşı almak için 64 yaş sınırından vazgeçtiklerini ancak tek tip emeklilik uygulamasına geçilmesi konusunda bir değişiklik yapmayacaklarını dile getirdi.

Genel İşçi Konfederasyonu (CGT) işçi ve emekçileri 16 Ocakta yeniden protesto gösterileri düzenlemeye çağırdı. Böylelikle 16 Ocakta Aralık ayından bu yana yapılan altıncı büyük protesto gösterisi gerçekleştirildi. Gençlik örgütleri ve öğrenciler de gösterilere destek verdi.

Emeklilik saldırı yasa taslağı 24 Ocakta Bakanlar Kuruluna ve 17 Şubatta Ulusal Meclise sunulacak. Bu nedenle sendikalar 24-26 Ocak tarihleri arasında kitlesel protestolar yapmayı planlıyor.

Hindistan

Hindistan'da yaklaşık 250 milyon işçi, devlet işletmelerinin ve kaynaklarının özelleştirilmesine, son 45 yılın en yüksek rakamlarına ulaşan işsizliğe 24 saatlik bir genel grevle tepki gösterdi. Ulaşım, bankacılık, tekstil, inşaat, enerji, tarım sektörlerinde örgütlü sendikaların çağrısıyla 8 Ocakta ülke genelinde gerçekleşen greve, öğrenciler de destek verdi. Bankacılık ve ulaşım hizmetleri durma noktasına gelirken, pek çok şehirde gösteri ve yürüyüşler düzenlendi. Başta Yeni Delhi ve Bengal olmak üzere hem büyük şehirleri hem de kırsal bölgeleri kapsayan genel grevde, asgari ücretin ve emekli maaşlarının yükseltilmesi, temel ihtiyaçlara yapılan zamların geri çekilmesi talep edildi.

Ekonomik krizi gerekçe gösteren egemenler, “reform” adı altında işçi haklarına yönelik saldırı planlarını devreye sokuyor. Hindistan'da da ekonominin yavaşlaması ve küçülen büyüme oranları, işçilerin, emekçilerin çalış-

Finlandiya

ma ve yaşam koşullarını giderek daha da ağırlaştırıyor. Büyüyen ekonomik sorunlar tarım işçileri arasında intiharları yaygınlaştırarak “sıradan” hale getirirken, gençler arasında gelecek kaygısını artırıyor. Milyonlarca işçi uzun saatler çalışmasına rağmen, düşük ücretlerle geçinmeye çalışıyor. Emekçiler açısından yaşam koşulları böyleyken, Modi hükümeti patronların yardımına koşuyor. Krizi gerekçe gösteren hükümet, pek çok bankaya ek sermaye yardımı yaptı ve tüm yerli şirketler için vergi teşvikleri sundu. Buna karşılık hükümet, bu haksızlık karşısında sesini çıkaran işçileri korkutup sindirmeye çalışıyor. Hükümet, “herhangi bir şekilde greve katılımın ücretlerin düşmesine ve uygun disiplin cezalarına yol açacağı” tehdidinde bulundu. Ancak başta kamu işçileri olmak üzere on milyonlarca işçi greve katıldı.

Egemenlerin korkutma ve sindirme çabaları artan hoşnutsuzluğun ve öfkenin önüne geçemiyor. Derinleşen sorunlar karşısında Hindistanlı işçiler, tıpkı dünyanın diğer ülkelerindeki emekçi kardeşleri gibi mücadele ediyor, boyun eğmiyor!

Finlandiya

Geçtiğimiz Kasım ayında Finlandiya’da binlerce posta işçisi ücretlerinin düşürülmek istenmesine karşı greve çıkmış ve diğer sektörlerden işçilerin dayanışma eylemleriyle mücadeleyi kazanmışlardı. Posta işçilerinin zaferinin ardından yaklaşık 100 bin sanayi işçisi toplu sözleşme sürecinin tıkanması sonucu greve çıkmıştı. İşçiler patron-

ların rekabet koşullarını bahane ederek dayattıkları “yılda bir gün ücretsiz çalışma” uygulamasının son bulmasını ve patronların teklif ettiği % 1,6’lık ücret zammına karşılık en az % 3’lük zam talep ediyorlardı.

9-11 Aralık tarihlerinde gerçekleşen üç günlük greve farklı sektörlerden işçiler de destek verdiler. Finlandiya Sanayi İşçileri Sendikası’na, beyaz yakalı işçileri temsil eden Pro Sendikası’na ve Uzman ve İdari Personel Federasyonu’na (YTN) üye işçiler, gerçekleştirdikleri grevle kararlı olduklarını ortaya koydular. Grevin ardından eylemlerine devam eden işçiler Finlandiya egemenlerine geri adım atmamayı başardılar. Finlandiya Sanayi İşçileri Sendikaları Konfederasyonu ve işverenler arasında 3 Ocakta yapılan anlaşmayla “yılda bir gün ücretsiz çalışma” uygulaması sona erdi ve ücretlere % 3,3 oranında zam yapıldı.

Finlandiya’daki posta işçilerinin mücadelesi ve zaferi sanayi işçilerine örnek olmuştu. Sanayi işçilerinin greve çıkmasıyla farklı sektörlerden işçilerin gözü bu defa da sanayi işçilerinin mücadelesine çevrilmişti. Gerçekleştirdikleri grevle ve dayanışmayla taleplerini kabul ettiren posta ve sanayi işçilerinin mücadelesi Finlandiya işçi sınıfı için önemli bir örnek teşkil ediyor. Yapılan sözleşmenin diğer sektörlerden işçilerin sözleşmelerini de etkileyeceği belirtiliyor. Bu örnek, işçi sınıfının cephesinde elde edilen her bir kazanımın tüm işçi sınıfı için bir kazanım oluşturduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. ■

İşçi de Petrol Gibi Kaynak mı?

İşçilerin fabrikalarda, işyerlerinde en çok muhatap oldukları bölümlerden biri İnsan Kaynakları bölümüdür. Bu bölüm şirket için işçi taraması yapar ve başvurular arasından “kriterlere en uygun” olanı işe alır. İşe alınırken, bölüm değişikliği ve çeşitli sorunlar söz konusu olduğunda ve işten çıkarılırken muhabatımız İnsan Kaynaklarıdır. Bu nedenle kısaca İK denilen bu bölümden çağrılan işçiler genellikle bir sorun olduğunu düşünürler. Bu bölümün ne işe yaradığını, işçiler pratikte yaşayarak görürler. Ancak işçiler bu bölüme neden İnsan Kaynakları dendiği üzerinde pek durmazlar. Oysa ince eleyip sık dokuyarak en “uygun” işçileri seçen, o işçileri baskı altında tutma yolları konusunda uzmanlaşan, işçileri işten atan bu bölüme “insan kaynakları” denmesi bile bir aldatmacadır.

Ne demektir kaynak? Kaynak, bir şeyin çıktığı yer demektir. Örneğin enerji elde etmek ya da hammadde olarak kullanmak üzere doğada bulunan maddelerin çıktığı yerler “enerji ve hammadde kaynakları” olarak adlandırılır. Kapitalist sistemde üretim kâr etmek için yapılır, hammadde kaynakları da bu temelde kullanılır. Petrol kaynağı, kömür kaynağı dendiğinde kafamızda somut bir şey canlanır. Peki, insan petrol ya da kömür gibi bir meta mıdır ki kaynağı olsun?

Kapitalist sistemde bu sorunun yanıtı evettir. **İnsan, daha doğrusu işçi, patronlar sınıfı için çok önemli bir metanın “emek gücünün” kaynağıdır.** Ve İnsan Kaynakları bu emek gücünün patronlar için en verimli, en ucuz olanını arayıp bulmakla görevlidir. Emek gücü patronlar için çok önemlidir çünkü patronlar sınıfının elde ettiği kârın kaynağıdır. Emek gücü harekete geçmezse petrol çıkmaz, uçak uçmaz, fabrikalar işlemez... O zaman patronlar sınıfının kârı ve sermayesi de büyümmez.

İşçiler bu düzende emek güçlerini belli bir ücret karşılığında patronlara satarlar. Değişik sektörlerde çalışan işçiler, doğada bulunan kaynaklardan üretim için gerekli olan hammaddeyi çıkarırlar. Çıkardıkları hammaddeyi kullanılabilecek hale getirmek için işlerler. Bir yerden bir yere taşırlar. İşledikleri hammaddeyi, makineleri ve ge-

rekli diğer araçları kullanarak yeni mallara/metallara dönüştürürler. Ancak çalıştıkları saatler boyunca ürettikleri değer çok ama çok küçük bir kısmı kendilerine ödenir. Ortaya çıkan artı-değere patronlar sınıfı karşılıksız el koyar. Böylece sermayelerini büyütür, servetlerine servet katarlar.

Yani **patronlar için kömür, petrol ne ise işçi de, işçinin emek gücü de odur.** Ancak bir mal/meta olarak emek gücü ile diğer metalar arasında çok önemli bir fark vardır. Birincisi tüm diğer metalar emek gücünün ürünüdür. Dolayısıyla kârın kaynağı da işçinin emek gücüdür. İkincisi emek gücünün sahibi olan işçi sınıfının üretimden gelen gücünü kullanabilme yeteneği vardır. Yani işçi sınıfı şalteri indirip üretimi durdurabilir. Ve üretimin durması demek bir anlamda toplumsal yaşamın durması demektir. Patronlar sınıfının en büyük korkusu da işçinin bu gücüdür zaten.

Son zamanlarda başta Fransa olmak üzere Avrupa ülkelerinde haklarına yönelik saldırılar karşısında işçi sınıfının bu gücünü kullandığına tanık oluyoruz. Fransa’da emeklilik yaşının yükseltmek istenmesine karşı greve çıkan işçiler tam haftalar boyunca hayatı durdurdular. Özellikle ulaşım, eğitim ve sağlık alanında etkisini gösteren greve kararlı bir şekilde devam eden işçiler sonunda Fransa hükümetine yasayı geri çektirmeyi başardılar. Finlandiya’da ise binlerce posta işçisi ücretlerinin düşürülmek istenmesine karşı greve çıkmış ve kazanmıştı. Hemen ardından on binlerce sanayi işçisi toplu sözleşme sürecinin tıkanması üzerine greve çıktı ve farklı sektörlerdeki işçilerin de üretimi durdurarak dayanışma grevi yapmasıyla grev zaferle sonuçlandı.

İşçi sınıfının geçmişi ve bugünü gösteriyor ki, işçi sınıfı üretimden gelen gücünü kullanarak onu örgütlü bir şekilde harekete geçirebilirse sadece haklarını korumakla kalmaz, yeni haklar elde edebilir, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirebilir. Daha da önemlisi kapitalist sömürü düzenini alaşağı ederek sınıfsız, sömürsüz yeni bir dünyanın temellerini atabilir. ■

Gençler ve Gelecek Kaygısı

■ Mersin’den bir grup genç işçi-öğrenci

Mutsuzluk, yalnızlık, karamsarlık ve geleceğe dair umutsuzluk! Gençlik yılları insanın en güzel çağı olmalıyken, sermaye düzeni yüzünden en kâbus dolu yıllar olarak geçiyor. Geleceğe dair kurduğumuz hayallerimiz birer birer sönüyor. Bu tablo tabii ki sınıfsal bir tablodur. Bu hayatta zengin, tuzu kuru kesimin çocuklarının payına hayatın sefasını sürmek düşerken, işçi sınıfının gençlerine ise hayatın cefasını çekmek düşüyor. Biz genç işçi-öğrenciler yarış atı gibi koşturuluyoruz ama büyük çoğunluğumuz “hipodromlarda” yarış dışına itiliyor ve umutsuzluğa sürükleniyoruz.

Lise sıralarında ya da daha erken vakitlerde birçoğumuz geçim sıkıntısı yüzünden okulumu bırakmakta ve iş hayatına atılmakta. Biz emekçi çocukları zaten diğerleriyle eşit şartlar altında eğitim almıyoruz bu düzende. Sermaye düzeni “paran varsa özel okula git, özel öğretmen tut, iyi bir eğitim al, paran yoksa devlet okuluna git ya da hiç okuma!” diyor. Birçoğumuz ise onca sınavlardan geçip bir bölüm kazandığında senelerce okuyor, üniversite sonunda güzel bir geleceğin hayalini kurarken işsizlik duvarına tosluyor. Yahut iş bulmak için okuduğu bölümlerle bir alakası bulunmayan yerlerde çalışmaya yöneliyor. Velhasıl her koşulda geleceğe dair kaygılar artmış oluyor.

İşçi, emekçi ailelerin büyük umutlarla, çabalarla okuttuğu biz gençlerin üniversiteye gitmesiyle iş elbette bitmiyor. Bugün üniversite mezunu genç işsiz sayısı bir milyon aşmış bulunmakta. Genç işsizliğin bu kadar artmış

olmasıdır gençlerin geleceğe dair umudunu yitirmesine neden olan. Dile kolay her üç gençten biri işsiz, bu yakıcı bir sorundur!

Bir başka durum ise bu çıkışsızlık içinde kendilerini sorunlarından (ortak sorunlarımızdan) uzaklaştırmak için gençlerin antidepressanlara ya da uyuşturuculara yöneliminin artmasıdır. Bu durumların nedeni sermaye düzenidir. Örgütsüz ve sınıf bilinçsiz bir üniversite mezunu gencin, sorunun kaynağını patronların bu bozuk düzeninde görmeyişi; kendini yetersiz, işe yaramaz hissetmesi, hayallerinin birer birer sönmesi ve gelecek kaygısı yaşamasına neden oluyor. Genç intihar vakaları günbegün artıyor.

Patronlar sınıfının ve onların düzeninin biz gençlere vaat edebileceği hiçbir şey kalmamıştır. Biz gençlerin tek başına paçayı kurtarmayı düşünmemesi, yaşadığımız dünyanın sorunlarına, sorunlarımıza duyarsız kalmaması gerekiyor.

İşçi sınıfıyla ortak, çözümlerimiz de ortak! Sınıfımızı bilerek dünyaya sınıfımızın penceresinden bakmamız gerekiyor. Genç işçiler olarak işçi sınıfının saflarında, mücadelesinde olmak bize yalnız ve çaresiz olmadığımızı gösterecektir. Sınıfımızla beraber mücadele edersek sorunlarımızın çözüme dair umudumuz ve direncimiz gelecek kaygılarımızı silip süpürecektir. Dünyayı daha iyiye daha günele işçi sınıfı götürecektir, safımızı bilip mücadelede yerimizi alalım. ■

Patronlar sınıfının ve onların düzeninin biz gençlere vaat edebileceği hiçbir şey kalmamıştır. Biz gençlerin tek başına paçayı kurtarmayı düşünmemesi, yaşadığımız dünyanın sorunlarına, sorunlarımıza duyarsız kalmaması gerekiyor.

Çocuklarımıza Nasıl Bir Miras Bırakacağız?

■ Gebze'den metal işçisi bir kadın

İnsanlar çocuklarının başlarına kötü bir şey gelmesin isterler. Bunun için canla başla çalışır, çocuklarını olası tehlikelere karşı korumanın yollarını ararlar. Elbette böyle davranmaları son derece anlaşılır bir durumdur. Mevzu bahis yaşamlarını anlamlandıran, türlü çile ve zahmetlerle büyüttükleri, deyim yerindeyse gözlerinin nuru biricik yavrularıdır çünkü. Hâl böyle olunca da, insanlar kendi çocuğunun ayağına taş değmesin isterler. Ve bundan dolayı da yemeyip yedirmekte, giymeyip giydirmekte, onları pamuklara sarıp sarmalamakta bir beis görmezler. Böyle yaparak çocuklarını koruduklarına inanırlar. Peki, emekçilerimizin, işçilerimizin, toplumumuzun kafasına koca koca taşlar, hatta kayalar düşerken, çocuklarımızın ayağına nasıl taş değmeyecek?

Mevzu tek tek kişiler olarak, çocuklarımızın başına gelmesinden korktuğumuz şeylerin çok ötesindedir. Çok daha derinlerdedir. Senin çocuğunun başına bir şey gelmemesi için, başkasının çocuğunun başına da “o şeyin” gelmemesi gerekiyor. Ama kapitalist sistemin hâkim olduğu dünyamızda bunun hiçbir garantisi yok. Şöyle düşünelim, en değerli varlığımız saydığımız çocuklarımız için, uzun iş saatlerine, sonu gelmeyen mesailere katlanırız. Ne için? Bir nebze de olsa ücretimizi arttırılabilmek ve çocuklarımızın isteklerini yerine getirebilmek için. Gözleri bir şeyde kalmassın diyerek elimizden geldiğince imkân yaratmak, yaşam standartlarını biraz olsun iyileştirebilmek için. İyi bir eğitim alsınlar diye gönderdiğimiz kursların ücretlerini ödeyebilmek için. Anne baba olmak kolay bir iş değildir. Kirada zorluk çekmesinler, başlarını sokacak bir evleri olsun diye, uzun vadeli krediler çeker, ömrümüz yettiğince öderiz. Çünkü bu dünyadan göçüp gittiğimizde arkamızda bırakacağımız evlatlarımızın bir dayanağı olmalı diye düşünürüz.

Peki, bunlar yeter mi? Yetmez! Çünkü mesela çocuklarımızın karşısına adaletsiz bir eğitim ve sınav sistemi çıkarılır. Yüz binlerce gencin elendiği sınav sistemleri varken çocuğumuzu kursa göndermemiz tek başına neyi çözer? Sonra karşısına iş bulma sorunu çıkar. 7 milyon işsiz olduğu bir ülkede kendi çocuğumuzun üniversite

bitirmiş olması iş garantisi anlamına gelir mi? Mesela satın aldığımız evleri üreten inşaat firmalarının bir deprem durumunda on binlerce binanın yıkılacağını açıkladığı bu memleketinde çocuğumuza bir ev bırakmış olmak içimizi ne kadar rahatlatır?

İşte bu nedenle içinde yaşadığımız dünyanın gerçeklerini kavramak ve çocuklarımıza kavratmak önceliğimiz olmalıdır. Çünkü ömrünü fabrikalarda, işyerlerinde çalışarak geçirmiş işçi ve emekçiler, gelecek işçi kuşaklarını yetiştiriyorlar. Kabul edelim ki, içinde yaşadığımız kapitalist sistem için hiçbirimizin çocuğu özel ya da önemli değildir. Sermaye sahiplerinin tek derdi kârlarını arttırmaktır. Bu uğurda, mesela çalışma koşullarını, eğitim, sağlık, emeklilik sistemini ne hale getirdikleri ortadadır. Ücretleri nasıl aşağı çektikleri, yoksulluğu nasıl derinleştirdikleri, hayat pahalılığını nasıl arttırdıkları, işçi sağlığı ve güvenliğini ne hâle getirdikleri, gençleri nasıl geleceksizleştirdikleri ortadadır. Daha güzel bir gelecekle olsun diye ömrümüzü tükettiğimiz çocuklarımızın geleceği egemenlerin iki dudağı arasındadır. Yani kaderleri mukteditlerin elindedir.

Yaşanan sorunlar sadece tek tek bireyleri değil, içinde yaşadığımız toplumun genelini ilgilendiriyor. O halde çözümü de toplumsal olmak zorundadır. Çünkü bu düzenden ve düzenin yarattığı sorunlardan, acılardan, çelişkilerden birey olarak bir kurtuluş yolu bulmak mümkün değil! Eğer çocuklarımız için daha güzel bir gelecek düşünüyorsak, onlara mücadele etmeyi, haklarını aramayı, bunun için de örgütlü olmayı öğretelim, bu bilinci miras bırakalım. Sınıfını bilen, doğru safta yer alan nesiller yetiştirelim. Çocuklarımıza mücadele deneyimlerimizi aktararak onların da geleceğe emin adımlarla yürümesini sağlayalım. Dayanışma TV’de yer alan bir videoda emeklilik hakkı için mücadele eden bir EYT’li şöyle diyor: “Bu derneği çocuğuma miras bırakacağım, gözüm arkada gitmeyeceğim.” Çocuklarımızı ve geleceğimizi düşünüyorsak saçımızı süpürge etmeyi değil, mücadelenin haklı ve onurlu yollarında, onlarla birlikte yürümeyi amaçlamalıyız. Mücadele örgütlerimizi güçlendirmeliyiz. Çocuklarımıza bırakacağımız en büyük miras bu olacaktır. ■

Hastanelerde Kaos, SGK'da Soygun Var!

■ İstanbul'dan sağlık işçileri

Kardeşler, SGK soyuluyor. Nasıl mı? 2012 yılında yeni bir online sisteme (MEDULA) geçiş yapılmıştı. Bu sistemle birlikte sağlık hizmetlerinin devlet tarafından elektronik ortamda izlenebileceğini söyleyen yetkililer, soygun düzeninin tamamen biteceğini açıklamışlardı. Fakat ortaya çıkan veriler bırakın yolsuzluğun önlenmesini daha da büyüdüğünü ortaya koydu. Milyonlarca liralık SGK soygunu, yayınlanan bir raporla Sayıştay tarafından da kabul edilmiş oldu.

Hastaya konulan tanı ve ameliyat bilgileri ile faturalanan işlemler birbiriyle uyuşmuyor. İşte örnekleri; hastaya vertigo veya üst solunum yolları enfeksiyonu tanısı konulmuşken, kesilen faturada sezaryen ya da normal doğum işlemi yazılmış. Yine aynı şekilde göz kanalları temizleme işlemi yapıp, faturaya ise hastalara günlük yatış ve göz ameliyatı işlemi yazılmış. Bu şekilde mesela 100 liralık işlem, 5 bin liralık bir başka işlem olarak gösterilmiş. Binlerce hasta üzerinden bu şekilde fatura kesiliyor. Açgözlü patronlar ölmüş hastaların üzerinden bile yüz binlerce liralık vurgun yapmışlar. Sadece 2018 yılında 411 sigortalıya ölüm tarihinden sonra işlem yapılmış gözüküyor. Bu uydurma işlemlerin toplam tutarı ise 956 bin 166 lira! Düşünün insanlar ölüyor ama hastaneler ölümlerin ardından bile fatura kesmeye devam ediyor.

Yapılan hırsızlık bunlarla sınırlı değil. Devlet hastanelerinin onkoloji servislerinde kanser tedavisi görmeye başlayan 16 bin 424 hasta, özel hastaneye hiç gitmediği halde aynı işlemi yaptırmış gözüküyor. Bu şekilde aynı işlem için hem devlet hastanelerine hem de özel hastanelere ödeme yapılmış. İnsan hayatı için değil de kâr amaçlı çalışan bu hastaneler tam bir bataklık! İzinli ya da raporlu doktorların adına bile hastalara tedavi uygulanmış, çok maliyetli ameliyat faturaları kesilmiş.

Bu kadarı da olur mu dediğinizi duyar gibiyiz. Ama yapılanlar bunlarla sınırlı değil. Adına kapitalizm denilen bu sistem ruh sağlığını bozduğu insanlara psikiyatri kliniklerinin yolunu gösteriyor. Bozulan sinir sistemimizin düzelmesi için gittiğimiz bu kliniklerde de kâr amacı güdüyor. Burada da kimi doktorları kâr ortağı haline getiren klinikler SGK'dan fazla para almak için olmayan

tanılar koyup, yatışı gerekmeyen insanlara yatış yazıyor. Yani delirmemek elden değil!

Fizik tedavi bölümlerinde de faturaları şişirmişler. Mesela alınması gereken hasta sayısının limiti 16 iken faturalandırılan sayı 976 olarak girilmiş! Bu şu anlama geliyor: Tedavi süresi yarım saat iken 5 dakikaya düşürülmüş, insanlar kandırılmış. Check-Up'larda da inanılmaz bir soygun yapılmış. Sağlık uygulama tebliğine (SUT) göre Check-Up'ta yapılan tüm işlemlere tek bir fatura kesilir. Fakat özel hastanelerde yapılan her bir işlem için ayrı ayrı fatura kesilmiş. Örneğin paket halinde olan dâhiliye, göz, kadın doğum, nöroloji, üroloji gibi bölümlere tek tek SGK girişleri yapılmış ve sadece 2018 yılında yaklaşık 36 milyon lira SGK'ya fatura edilmiş.

Bir de yoğun bakımlarda ne olduğuna bakalım. Bu bölümde her işlemi SGK karşılıyor. Yetişkin yoğun bakımlarda yapılan işlemlerin büyük bir kısmı hastayı tedavi etmeye yönelik yapılmıyor. İlk olarak her hastayı almıyorlar; tedavi sürecinde hangi hastanın hastalığı SGK'dan daha fazla para getiriyorsa o hasta yoğun bakıma alınıyor. Mesela hasta uzun yaşayacaksa, böbrek hastasıysa, tansiyon ve kalp gibi değerleri iyi ise yahut hasta kanser hastası ise hemen kabul görüyor. Faturaları şişirmek için hastalara gereksiz bir sürü radyolojik işlem yapılıyor. Tomografi çekimleri yüksek maliyetli olduğu için, ölmek üzere olan hastalara bile sık sık bu çekimler yapılıyor. Bebek yoğun bakımlarda SGK maliyeti fazla görünsün diye bebekler doğdukları gibi kuvözlere alınıyor. Böylece nice umutlarla bebekleri doğan anne ve babalar korkuyla sınıyor, hastane sahiplerinin cepleri ise şiştikçe şişiyor.

Emeklilik ve sağlık hakkımız için maaşlarımızdan kesilip bir fonda biriktirilen paralar patronlara peşkeş çekiliyor. Milyonlarca EYT için "türedi" diyenler, emeklilik hakkını gasp edenler ya da emekliye üç kuruş maaş verenler, hastane sahiplerine oluk oluk para akıtıyor. Doğru düzgün bir sağlık hizmeti alamadığımız yetmiyormuş gibi soyuluyoruz. Üstelik gözümüzün içine bakıp bizleri aptal yerine koyuyorlar. Biz örgütsüz olduğumuz sürece bu soygun düzeni devam edecek. Yaşamak için örgütlenmek zorundayız. ■

Hiç Olmadığı Kadar...

Hiç olmadığı kadar aş
Hiç olmadığı kadar ekmeğe
Hiç olmadığı kadar hürriyete doyaçağız

Yani mesela
Siz bunların birçoğuna inanmayacaksınız belki ama
Bütün insanlarla yalnızca
Barışın, kardeşliğin ve paylaşmanın dilini konuşacağız.

Kurtulunca ellerimiz esaretten
Hayallerimiz esaretten kurtulunca
Dünyanın bütün beyaz sayfalarını
Dünyanın bütün çocuklarının gülüşleriyle donatacağız

Tek bir ev bile karanlıkta kalmayacak
Güneşe bakacak bütün evlerin yüzleri
Bütün evlerin kapıları güneşe açılacak
Bir dakika bile sönse sokak lambaları
En ücra köşesini bile dünyanın
Ayın ve yıldızların bakışlarıyla aydınlatacağız

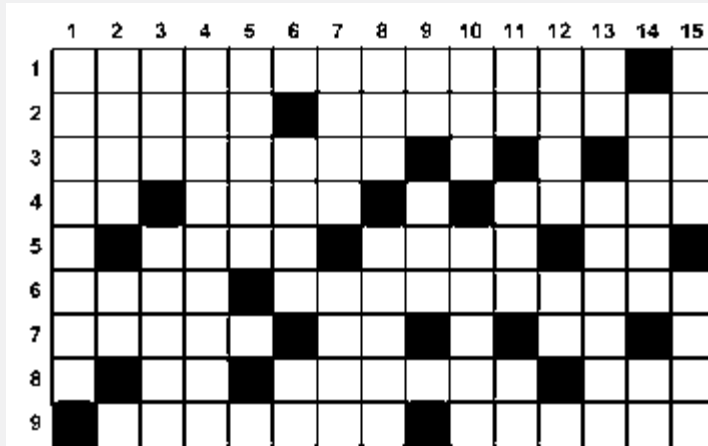
Çaresizlikten değil
Bütün çareler ellerimizdeyken hem de
Yokluktan, açlıktan hiç değil
Yemiş dolu dalların arasında

Kahırdan değil
Bütün kahırlara son verdiğimiz o dünyada
İnsanların yalnızca
Aşırı mutluluktan
Katıla katıla gülererek öldüğünü duyacağız

Dostlar!
Bütün bunların hepsi
Hiç olmayacak bir hayal gibi
Bütün bunların hepsi
Çook çok uzak bir ihtimal gibi gelebilir.
Ama inanın dostlar
Ama inanın
Hep birlikte uzatsak ellerimizi
Hep birlikte kucak açsak
El ele tutuşsak hep birlikte
Ellerimizle ellerine
Yürelerimizle yüreklerine dokunacağız.
Ve gerçekten kardeşler
Ve gerçekten;
Hiç olmadığı kadar aş
Hiç olmadığı kadar ekmeğe
Hiç olmadığı kadar hürriyete doyaçağız.

Ziya Egesi

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Siyasi iktidar tarafından çilgin proje olarak sunulan, toplumu kutuplaştırma amacıyla ısrarla gündemde tutulan kanal projesi.
2. Başiboş, aylak. Terebentin.
3. Parlaklığını ve açıklığını yitirmek. Notada duraklama işareti.
4. Tok karşıtı. Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan edebî bir anlatım biçimi. Eğreti, müstear.
5. İtalya'da bir yanardağ. Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırtta veya boyna alınan örtü. Müzikte bir nota.
6. Üzerine herhangi bir şey asmaya yarar nesne. Sıcakta biçim verilmeye elverişli, soğukta oldukça sert olan, kalıplandıktan sonra biçim değiştirmeyen yapı malzemesi.

7. Yuvarlak, şişkin şey. Şaşma anlatan bir söz. Tuzağa düşürülen, kendisinden yararlanan kimse.
8. İlaç, merhem. Solgun, cansız. Kürtçede bir.
9. Yüksekokul. Anadolu kökenli bir ana tanrıça.

Yukardan Aşağıya

1. Kendine özgü namus kurallarını esas alıp toplum kurallarının dışına çıkarak zorbalık yapan kimse.
2. Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü. Ab.
3. Yük hayvanlarının tırnaklarına çakılan demir parçası. Nan.
4. Tetkik.
5. 1917'de iktidarı alan işçi sınıfının ve Ekim Devriminin önderi.
6. Bir şeyin yapılması için tanınan süre. Berilyum elementinin simgesi.
7. İngilizcede yıldız. Çok önemli.
8. Yegane. Yeryüzü parçası, toprak.
9. Utanma, utanç duyma. Atmosfer teriminin kısaltması.
10. Rutubet. Gülünç.
11. Birleşmiş Milletler'in kısaltması. Hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvurulan teknik ve bilimsel çalışmalar. Nikelin simgesi.
12. Avrupa Futbol Federasyonları Birliği. Lantan elementinin simgesi.
13. Matematikte doğal logaritmanın kısa yazılışı. Bazı çalgılarda, hesap makinesi ve bilgisayarda tuş sıralarının bütünü.
14. Değünme, sözünü etme. Yabancı.
15. Eğriliğiyle ünlü, İtalya'daki tarihi kule. Erkek keçi.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	T	R	E	L	L	E	Ø	R	G	Ø	T	E	R	S
2	E	N	A	S	I	Y	A	K	A	Ø	S	A	Ø	Ø
3	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
4	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
5	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
6	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
7	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
8	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
9	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
10	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
11	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
12	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
13	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
14	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
15	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø

İşçilerin Sordukları/79

Avukat Mesut Badem ile Arabuluculuk Üzerine/1

İş Hukukunda Zorunlu Arabuluculuk 1 Ocak 2018'den bu yana uygulanıyor. Zorunlu arabuluculuk, iş mahkemelerinin yükünü ve birikmiş dava dosyalarını azaltacağı, işçilerin alacaklarını çok daha kısa sürede alacağı propagandasıyla pazarlandı. İşveren örgütlerinin talebiyle, AKP tarafından hayata geçirildi. Sendikaların ve işçi örgütlerinin önerilerine, itirazlarına kulak verilmedi, işçilerin ihtiyaçları, talepleri dikkate alınmadı. UID-DER Hukuk Bürosu olarak ikinci yılında arabuluculuk uygulamasını, işçiler açısından sonuçlarını Avukat Mesut Badem ile konuştuk.

Sohbetimize işveren örgütlerinin ve hükümetin zorunlu arabuluculuğu hayata geçirmek üzere yürüttüğü hazırlıkları ve propagandayı hatırlatarak başlıyoruz. Şöyle anlatıyor Mesut Badem: “İşçi ‘ister üç gün ister üç yıl çalışsın alacağına en kısa yoldan ulaşacak. Sorunlarını dava yoluna gitmek zorunda kalmadan, harçtan, masraftan muaf olarak, beklemeden arabulucuda çözecek’ dediler. Bu yalanı güzelce pompaladılar. İşçiler de buna inandı. İşçiler bir beklenti ile hatta çoğu zaman avukata başvurmadan kendisi başvuruyor arabulucuya. Ama düştükleri gibi olmuyor. Hayal kırıklığı ile dönüyorlar.”

Bunun nedenlerine ilişkin şunları anlatıyor Badem: “Arabuluculuk başvurusu için bana vekâletname veren, 100 işçi oluyorsa, bunun en az 90-95’i anlaşmazlıkla sonuçlanıyor. Arabulucuda anlaşmayla sonuçlanan dosyalarımız çok istisnadır. Biz anlaşmak istemediğimiz için değil. Kayda değer olmasa bile işverenin bir teklifi varsa mutlaka müvekkilimiz ile paylaşıyoruz. Diyelim ki hesaplamamızı yaptık, işçinin 100 bin lira alacağı var, ama karşı taraf 50 bin lira teklif ediyor. İşçiye ‘patron hakkının yarısını vermemi teklif ediyor. Ne diyorsun, dava açmayı mı, anlaşmayı mı tercih edeceksin?’ Bu teklifi bile müzakere ediyoruz. Dolayısıyla bir anlaşma imkânı varsa zaten bu imkânı değerlendirmeye çalışıyoruz. Çünkü işçi dava açıp uzun süre beklemekten, dava masraflarıyla veya avukatlık ücretleriyle daha çok yıpranmaktan çekiniyor. İş zorlaştıran biz olmayalım istiyoruz; işçi kabul edip onay veriyorsa anlaşma yolunu tercih ediyoruz. Ama buna rağmen işçinin hakkının yarısını bile teklif etmiyor işverenler! Toplantıya bile katılmıyorlar. Anlaşmayı baştan reddediyorlar. ‘İstersen git dava aç, ne yaparsan yap’ tavrı gösterenler var.”

Ne yazık ki işçiler örgütsüzlük ve bilinçsizlik nedeniyle kolaylıkla tuzağa düşüyor, haksız olan patron tarafının arabuluculuk aşamasında anlaşmak isteyeceğini zannediyorlar. Mesut Badem, bunun bir yanığı olduğunu

vurguluyor ve tekrar ediyor: “Bizim istatistiklerimize göre 100 tane başvuru yaptıysak bunun 90’ı 95’i anlaşmazlıkla sonuçlanıyor.” Böyle bir istatistik karşısında haliyle soruyoruz: “O halde 90-95 dava açıyor musunuz?”

“Açamıyoruz. 60-70 tane açıyoruz. Gerisi ‘bekleyen dosya’ oluyor ya da işçi vazgeçiyor. Veya haricen işverene gidip ‘tamam o zaman üç-beş kuruş ver, kapatalım’ diyebiliyor. ‘Arabulucuda anlaşamadınız, dava açalım’ dediğimiz noktada işçi, çaresizlik nedeniyle ‘dava açmaktan vazgeçtim’ diyor. ‘Neden, masraftan dolayı mı?’ diye soruyoruz. ‘Hem masraftan dolayı hem dava uzun süreci için ben haricen işverenle anlaştım’ diyor mesela. Daha da düşük bir rakama anlaşıyor. İşveren işçinin zaaflarını biliyor. Arabulucuda anlaşma yoluna gitmiyor. Sonra işçiyi arayarak ‘sen ne diye avukatı falan karıştırıyorsun? Dava açıp da ne yapacaksın? Bir sürü masraf yapacaksın. Gel ben sana üç-beş kuruş vereyim, vazgeç bu işten’ diyor. Bazıları koşa koşa gidiyor. Çünkü hakikaten dava masrafı verebilecek durumda değil. Hele işçi tazminatçı çıkarılmışsa dava masrafları adli yardımla karşılansın diye bir mekanizma da yok.”

Arabuluculukta anlaşmazlık vakaları ile açılan davaların sayısı ortadayken yetkili makamların tutumunu soruyoruz: “Diyelim ki arabuluculuk başvuru sayısı 100 bin ve sonrasında açılan dava sayısı 50 bin. Çok zekiler ya, arabuluculuk dairesi şöyle sonuçlar çıkarıyor: Demek ki 50 bin vaka arabulucuda çözülmüş! İyi de nasıl çözülmüş? Arabulucuda anlaşma olmamış, işçi de parası olmadığı için dava açamamış! Alicengiz oyunuyla ‘100 bin davanın yarısı arabulucuda çözüldü’ diyorlar. Varsayalım ki çözülmüş olsun. Bunların ne şekilde çözümlendiğine dair bir istatistik tutuluyor mu? Yok. Yani sorun, işçi hakkını alarak mı çözümlendi yoksa yok pahasına ortadan mı kaldırıldı? Onun zaten istatistiği yok. Ama biz yaşayarak görüyoruz, bizde var.” ■

Yaşanmaya Değer Bir Hayatımız Olsun Diye

2018'de, 10 Eylül Dünya İntiharı Engelleme Günü vesilesiyle gazeteler, televizyonlar şöyle haberler yapmışlardı: "Dünya Sağlık Örgütü, dünyada her 40 saniyede bir intiharın, her 3 saniyede ise bir intihar girişiminin gerçekleştiğini, son 45 yılda intiharların yüzde 60 civarında arttığını ve intiharın tüm dünyada en yaygın ilk 10 ölüm nedeni arasında yer aldığını bildirmektedir. Başka bir deyişle dünyada her yıl yaklaşık 1 milyon kişi intihar sonucu ölmektedir. **2020 yılında intihara bağlı ölümlerin yüzde 50 artacağı ve intihar sonucu ölenlerin sayısının yılda 1 milyon 530 bin olacağı tahmin edilmektedir.**" Aynı araştırmanın sonuçlarına göre "ülkemizde intihar oranları son 40 yılda yüzde **50 artış göstermiştir** ve bu oran giderek artmaktadır."

Ne acı ki 2020'nin daha ilk günlerinde gencecik insanlar intihar istatistiklerine eklenmeye başladı. Kocaeli gibi bir sanayi kentinde 38 yaşında bir genç, iş bulmak umuduyla kapı kapı dolaştı, umutları tükenince ölümü "seçti." Geride 7 yaşında bir kız çocuğu ve bir eş bırakarak... Ondand sadece birkaç gün önce üniversite öğrencisi genç bir kadın, Sibel Ünlü, yaşamına son verdi. Dileğinin iş bulmak olduğunu, yemek kartında 1 lirası olduğunu, gidecek bir yeri ve yaşanmaya değer bir hayatı olmadığını tüm dünyaya haykırarak...

Sibel'in ölümünün ardından üniversite arkadaşları Sibel'i eylemlerle andılar. Sibel'in ve daha nice öğrencinin yoksulluk çektiğini, işçi ve emekçi çocukları olarak hem çalışıp hem okumak zorunda olduklarını, yemek haklarının ellerinden alınmasına izin vermeyeceklerini haykırdılar. Yandaş medya ise durmadan tekrarlıyordu: Sibel epilepsi hastasıymış. Zaten dışlanıyormuş. İntiharının nedeni yoksulluk değil "majör depresyon"muş. Ailesi "çok şükür her şeyimiz var, ayda 10 bin lira gelirimiz var" diyormuş. Eylemlerin nedeni devleti kötölememiş...

Fildişi kulelerinde yaşayan bu yandaş medya sözcülerinin amacı neydi? İnsanlarda "Sibel bugün olmasa yarın intihar edecekti" duygusu yaratmak! İntiharı Sibel'in sorunu, Sibel'in seçimi olarak göstermek! Yoksul işçi ve emekçilerin, gençlerin, öğrencilerin İstanbul Üniversitesinin yemek hakkını gasp etmesine, zamlara, işsizliğe

tepki göstermesinin önüne geçmek! Hedef şaşırtmak, bu düzenin gencecik insanları intihara sürüklediği gerçeğini gizlemek, sorumluluğu üzerlerinden atmak! Tam da bu nedenle her intihar vakasında aynı yalan tekrarlanıyor: Psikolojikmiş!

O halde soralım; insanların ve özellikle gençlerin psikolojisi durup dururken mi bozuluyor? İntihar düşüncesi, her şey güllük gülistanlıkken mi insanların aklına düşüyor? Sibel gencecik yaşında neden yaşanmaya değer bir hayatı olmadığını düşünecek hale gelmişti? Neden "majör depresyon" yaşıyordu? Neden tedavi edilemiyordu? Sibel 7 çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğuyken ve kendisi dışında üniversite okuyan kardeşi de varken, ailenin ayda 10 bin lira geliri olması neye yeter? 9 kişilik bir ailenin 10 bin lira geliri olması o ailenin yoksul olmadığı anlamına gelir mi? Depresyona giren ve intihar eden gençlerin sayısı neden her geçen gün artıyor?

Eğitim paralı ve pahalı. Oysa eğitim tümüyle parasız olmalı ve öğrencilerin her türlü ihtiyacını devlet karşılamalıdır, ama böyle değil. Öğrenciler okuyabilmek ve geçinebilmek için çalışmak zorunda ama iş yok. İndirimli yemek binlerce üniversite öğrencisinin karnını doyurabilmek için tek seçeneği. Sibel'in de öyleydi. İnsani değerlerin, dayanışmanın, paylaşmanın yerini rekabet ve bencilliğin alması can yakıyor. Sibel'in de canı yanıyor. Aç kaldığı için, iş bulamadığı için, şu koca dünyada her şey parayla, dış görünüşle ölçüldüğü için insanlar mutsuz ve umutsuz. Sibel de mutsuzdu! Sibeller mutsuz çünkü kapitalizm gerçekten de onlara yaşanmaya değer bir hayat vermiyor! "Psikolojik" denilen şey işte tam da bu nedenle toplumsaldır.

Gerçekler ortada! Kapitalizm sömürü, güvensizlik, yalnızlık, yabancılaşma, değersizleşme, gelecek kaygısı, eşitsizlik, sefalet, işsizlik, yoksulluk, açlık, şiddet ve savaş demektir. Ne yana baksak kapitalizmin yarattığı sorunları görüyoruz. Çıkışsızlık ve umutsuzluk insanın ruhsal bütünlüğünü bozuyor. İnsanları ve toplumu "majör depresyona" sürükleyen, delirten kapitalizmdir. Lübnanlı gençlerin meydanlarda "Kahrolsun Anksiyete, Kahrolsun Kapitalizm!" haykırışları gençliğin ve insanlığın iyileşmesi için kapitalizmin yıkılması gerektiğine işaret ediyor. ■